

Spuitbussen (aerosolen) en het Brzo

Hoe moeten spuitbussen in het kader van het Brzo worden geclassificeerd ?¹

Bij opslagen van spuitbussen kan de wijze waarop men moet bepalen of de opslag van spuitbussen onder het Brzo valt, wellicht onduidelijkheid geven. Dient men uit te gaan van de gevaarscategorie, zoals is vermeld op het etiket² en die van toepassing is op de gehele spuitbus? Of dient men uit te gaan van de gevaarsaanduidingen van de afzonderlijke componenten van de inhoud van de spuitbus?

Het laatste is juist: bij de aanwijzing zijn de afzonderlijke stoffen van de inhoud van de spuitbus bepalend, die elk getoetst moeten worden aan de stoffentabellen van bijlage 1 van het Brzo, met inachtneming van de sommatieregel. Het gewicht van de verpakking behoeft daarbij niet meegerekend te worden.

De inhoud van de spuitbus bestaat uit twee soorten stoffen: het drijfgas en de eigenlijke inhoud. Het drijfgas is vaak propaan, butaan of dimethylether. Deze stoffen zijn zeer licht ontvlambaar. Gemiddeld zal circa 30 gewichtsprocent van de inhoud van de spuitbus bestaan uit drijfgas. De overige inhoud kan bestaan uit diverse andere stoffen, eventueel opgelost in water of een organisch oplosmiddel. Deze stoffen kunnen inert, maar soms ook (zeer) toxisch, milieu-toxisch of (licht) ontvlambaar zijn.

Het is mogelijk dat de samengestelde inhoud van een spuitbus, zoals deze bij het normale gebruik kan vrijkomen, een afwijkende gevaarseigenschap bezit in vergelijking tot die van de afzonderlijke componenten. Dat men toch uitgaat van de afzonderlijke stoffen heeft te maken met het van belang zijnde ongevalsscenario: breuk van de spuitbus. Bij breuk van de spuitbus komen het drijfgas en de inhoudstoffen als afzonderlijke stoffen plotseling vrij en dient men derhalve rekening te houden met de gevaarseigenschappen van elk van de stoffen.

Voor de indeling van deze verschillende afzonderlijke stoffen in de juiste stofklasse is de stoffen- en preparatenrichtlijn maatgevend.

Tot welke stofklasse van Brzo Bijlage 1 worden de zeer licht ontvlambare drijfgassen, zoals propaan, butaan en dimethylether gerekend?

Deze drijfgassen vallen alle onder categorie 25 van bijlage 1, deel 1: zeer licht ontvlambare vloeibare gassen (inclusief LPG) en aardgas. Bij deze categorie horen de drempelwaarden 50 ton respectievelijk 200 ton.

Over de indeling van de drijfgassen is enige verwarring geweest. In de brief van het ministerie VROM van 10 augustus 2000 (DGM/SVS/2000082301) is voor de aanwijzing van spuitbussen op basis van de gevaarseigenschappen van het drijfgas in eerste instantie (in lijn met het standpunt van de EU) aangegeven dat uitsluitend propaan en butaan tot categorie 25 van bijlage 1, deel 1 behoren en dat andere drijfgassen dan propaan en butaan (bijv. dimethylether) gerekend dienen te worden tot categorie 8 van Bijlage 1 deel 2 (Zeer licht ontvlambaar, met voetnoot 8), met lagere drempelwaarden. Nadat het standpunt van de EU over deze kwestie is gewijzigd is deze VROM-brief, die ook enige tijd op de InfoMil-website heeft gestaan, inmiddels ingetrokken.

¹ Onderstaand antwoord is gebaseerd op de standpunten van de Europese Commissie, zoals deze is verwoord in het Question & Answers document van het Major Accident Hazards Bureau van het Joint Research Center van de EU. Zie hun website <http://mahbsrv.jrc.it> onder het onderwerp Legal Framework, vervolgens onder Seveso II en het pdf-bestand Questions and Answers. In laatstgenoemd bestand zijn de antwoorden A-40, A-41 en A-100 gebruikt.

² Niet voor alle spuitbussen is een gevaarsaanduiding op het etiket volgens de Wet milieugevaarlijke stoffen verplicht. Bijvoorbeeld cosmeticaspuitbussen vallen buiten het Besluit aanduiding en verpakking milieugevaarlijke stoffen en preparaten.